

při exekuci proti povinnými naprázdno proto, že neintervenovali při výkonu zabavení a zabavovali povětšinou zařízení kupeckého krámu, jež pak musili z exekuce vyloučiti, poněvadž patřilo Julii K. Že žalovaná o zkracovacím úmyslu povinného věděla neb aspoň věděti musila, plyne zřejmě z vyličené skutkové podstaty. A poněvadž tento skutkový děj spadá do posledních šedesáti dnů před vyhlášením konkursu (§ 33, odst. 1, konk. ř.), jsou splněny všechny předpoklady uplatněného odpůřčího důvodu.

Čís. 16804.

Kupitel přidělových nemovitostí (statku), jejichž koupi státní pozemkový úřad (ministerstvo zemědělství) neschválil, není oprávněn zadržovati (§ 471 obč. zák.) bez schválení koupené pozemky přidělci nebo jeho řádnému nástupci pro náklad učiněný na investice a opravy, třebaže jej vynaložil se souhlasem nebo na příkaz přidělce. Státní pozemkový úřad (ministerstvo zemědělství) může schváliti jen řádnou listinu o převodu přidělových nemovitostí; t. řeč. zásadní souhlas k převodu jest nezávazný.

(Rozh. ze dne 16. března 1938, Rv II 6/38.)

Rozhodnutím státního pozemkového úřadu ze dne 13. května 1931 a přidělovou listinou ze dne 5. prosince 1931 byl Václavu B. přidělen a také knihovně do vlastnictví připsán zbytkový statek P., zapsaný ve vložkách č. 361 a 402 v P., se zákazem zcizení bez souhlasu státního pozemkového úřadu a s různými omezeními vlastnického práva ve prospěch téhož úřadu. Do užívání byl statek ten Václavu B. státním pozemkovým úřadem odevzdán již dne 8. dubna 1926. Prozatímní postupní smlouvou ze dne 6. března 1926 postoupil Václav B. statek P. svému synovci Rupertu R., bratru žalovaného Viktora R., avšak státní pozemkový úřad výměrem ze dne 21. března 1929, č. 25.110/29/II-3 B, odepřel schváliti tuto postupní smlouvu s odůvodněním, že v osobě Ruperta R. nejsou tu náležitosti předpokládané v § 37 přidělového zákona č. 81/1920 Sb. z. a n. V podání ze dne 25. června 1931, podepsaném Václavem B. a Viktorem R., bylo žádáno, aby státní pozemkový úřad schválil postup statku P. na Viktora R., a státní pozemkový úřad výměrem ze dne 14. dubna 1932 udělil **z á s a d n í** souhlas k převodu zbytkového statku R. na Viktora R. pod podmínkou, že mu bude do jednoho měsíce předložena k schválení řádná, vkladu schopná smlouva, a potom výměrem ze dne 19. května 1932 prodloužil tuto lhůtu do pravoplatného vyřešení sporu zahájeného u krajského soudu v J. pod Ck I 73/32 (Ck I 47/35). V uvedeném sporu domáhal se totiž Viktor R. na Václavu B. postoupení vlastnictví k zbytkovému statku P. a vydání postupní listiny, tvrdě, že v roce 1925 došlo k ústní smlouvě, kterou mu Václav B. onen statek postoupil. Tato žaloba Viktora R. byla ve

všech třech stolicích zamítnuta, ježto bylo zjištěno, že žádná taková ústní smlouva uzavřena nebyla. Rozsudek nejvyššího soudu byl v oné věci vynesena 14. ledna 1937. Smlouvou uzavřenou dne 20. května 1936 ve formě notářského spisu odstoupil Václav B. statek P. svému zeti a dceři, manželům Aloisu a Terezií V., jimž byl statek ten knihovně připsán pod datem 28. května 1936, když ministerstvo zemědělství výměrem ze dne 7. května 1936 prohlásilo, že k tomuto postupu není vzhledem k ustanovení § 2, odst. 4, zák. č. 93/1931 Sb. z. a n. zapotřebí jeho svolení. Na statku P. hospodaří od roku 1926 až dosud vlastním jménem žalovaný Viktor R., a to původně se souhlasem Václava B., později, a to při nejmenším od 13. října 1931 proti jeho vůli. Toho dne totiž podal Václav B. žalobu na vyklizení a odevzdání statku P. proti Lvu R., který tam hospodařil jménem Viktora R. Nyní se domáhají manželé Alois a Terezie V. jako vlastníci statku P. na žalovaném Viktoru R. vyklizení a odevzdání tohoto statku. Žalovaný uplatnil proti této žalobě právo retenční podle § 471 obč. zák. z důvodů nákladů, které na statek ten učinil. Soud první stolice omeziv k návrhu obou stran spor na určení, zda žalovanému přísluší zadržovací právo, či nikoli, rozhodl mezitímním rozsudkem, že žalovanému přísluší zadržovací právo k nemovitostem připsaných žalobcům ve vložkách č. 402 a 361 kat. území P., kdežto odvolací soud uznal, že žalovanému zadržovací právo k uvedeným nemovitostem nepřísluší.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Oba nižší soudy vycházejí z právního názoru, že žalovaný byl po onu celou dobu držitelem obmyslným. Dovolatel tento názor potírá, poukazuje na to, že s počátku bylo zde sice období nejistoty, že však výměrem ze dne 14. dubna 1932, kterým státní pozemkový úřad dal zásadní svolení k převodu statku na žalovaného, změnila se tato nejistota v jistotu, že nemovitosti budou náležeti žalovanému, tím se stala celá držba žalovaného poctivou a nedopadají proto na souzený případ rozhodnutí č. 9718 a 13870 Sb. n. s., která jednají o případech, v nichž státní pozemkový úřad svolení k převodu nedal, a že Václav B. uloženou podmínku schválení zmařil tím, že odepřel vydání vkladu schopnou listinu o postupní smlouvě. V rozhodnutích č. 9718 a 13870 Sb. n. s., na jejichž odůvodnění se odkazuje, bylo vysloveno, že ten, kdo koupil přidělový statek pod odkládací výminkou, že státní pozemkový úřad smlouvu tu schválí, nebyl bezelstným držitelem statku v době, kdy výminka ona byla nerozhodnuta, při čemž jest doložiti, že podle § 18 lit. a) zák. č. 215/1919 ve znění zák. č. 108/1921 Sb. z. a n. plnění smlouvy o zcizení zabraného majetku jakož i přijetí plnění před schválením státním pozemkovým úřadem jest nejen nedovolené, ale dokonce i trestné. Schváliti mohl státní pozemkový úřad jen řádnou listinu

o převodu přidělového statku. Tak zvaný zásadní souhlas k převodu není žádným schválením a jest docela nezávazný. Není také pravda, že Václav B. zmařil splnění oné podmínky tím, že odepřel vydání postupní listinu, když přece bylo ve sporu Ck I 47/35 zjištěno, že ústní smlouva, tedy podklad pro písemnou listinu, vůbec uzavřena nebyla. Václav B. podmínku tu nezmařil, když nechtěl podepsati to, co vůbec ujednáno nebylo.

Co se týká dalších právních vývodů dovolatelových, že totiž zadržovací právo podle § 471 obč. zák. přísluší i držiteli nepoctivému, jest poukázati na výslovné ustanovení § 334 obč. zák., který v příčině zadržovacího práva mluví jen o detentorovi poctivém, a na rozhodnutí č. 9718 a 16004 Sb. n. s., na Klangův komentář k § 471 obč. zák., str. 365 a na Ehrenzweigův systém I/1, vyd. z r. 1925, str. 364, kde všude je zastáván názor, že retenční právo podle § 471 obč. zák. přísluší jen držiteli poctivému.

Avšak v souzeném případě nutno míti na zřeteli, že jde o statek přidělový, jehož podmínkou zcizení, zavazení i propachtování jest souhlas státního pozemkového úřadu, nyní ministerstva zemědělství. Kdyby se dopustilo, aby kupitel těmito úřady neschválený mohl přidělový statek přidělci nebo jeho řádnému nástupci zadržovati z důvodu § 471 obč. zák. a na statku tom dále hospodařiti, bylo by tím umožněno obcházení zákazů zcizení nebo propachtování. I kdyby tedy žalovný se souhlasem nebo i z příkazu Václava B. byl provedl investice a opravy, nemohl by pro ně zadržovati vydání statku pravému vlastníku, ježto by se tím zmařil účel pozemkové reformy.

Čís. 16805.

Náhradní pohledávka přisouzená pravoplatně poškozenému z důvodu automobilového úrazu nezaniká tím, že poškozený ve sporu proti pojišťovně, u které byl škůdce pojištěn proti následkům zákonné odpovědnosti, bez souhlasu pojistníka uzavřel s ním smír na částku nedosahující výše přisouzené náhradní pohledávky. V ujednání smíru s pojišťovnou není obsaženo vzdání se náhradní pohledávky vůči osobě odpovědné za škodu.

(Rozh. ze dne 17. března 1938, Rv I 250/37.)

Žalobce byl pravoplatným rozsudkem krajského soudu v Č. L. ze dne 18. září 1934, Ck I 110/32-21, odsouzen jako vlastník nákladního automobilu nahraditi žalovanému 26.936 Kč s přísl. za škodu vzniklou mu při automobilové nehodě. Podle uvedeného rozsudku byla dne 6. srpna 1936 pod zn. sp. E 1317/35 povolena žalovanému pro jeho zbývající nárok s příslušenstvím proti žalobci exekuce zabavením a příkázáním k vybrání pohledávky 15.000 Kč, kterou měl žalobce proti